

2022 Sonbaharı Covid-19-Aşılması hakkında bilgiler

Kısa ve önemli bilgiler

- Pandeminin günümüzde geldiği noktada İsviçre'de hemen tüm insanlar ya aşı oldular ve / ya da Covid-19 hastalığını geçirdiler. Dolayısıyla bağışıklık sistemleri koronavirüsle tanışmış oldu. Ayrıca, aktüel durumda dolaşan virüs varyantları daha önceki varyantlara göre daha hafif bir hastalık seyrine yol açmaktadırlar. Dolayısıyla 2022 sonbaharında ortaya çıkan bu yeni gelişmelere uygun aşılama tavsiyeleri gerekli hale gelmiştir.
- Covid-19 hastalığının ağır seyri ile ilgili olarak yüksek risk altında olan kişiler 2022 sonbaharında güçlendirici aşı sayesinde ağır bir hastalık seyrine karşı korunmalarını en azından geçici olarak artırabilirler. Bu nedenle güçlendirici aşı yüksek risk altında olan kişilere kesinlikle tavsiye edilir. → [Yüksek risk altındaki kişiler için bilgi formu](#)
- Güçlendirici aşı, 2022 sonbaharında diğer tüm 16 yaşın üstündeki kişiler için hastalığın orta derecede seyrine yönelik olarak asgari ve kısa süreli bir korunma sağlamaktadır. Bu grupta olup aşılanmış kişiler için hastalığın ağır seyrine ilişkin risk mevcut korunma sayesinde gayet düşüktür.

2022 sonbaharında güçlendirici aşılama kimlere tavsiye edilmektedir?

2022 sonbaharında güçlendirici aşılama yüksek risk altında olan tüm kişilere kesinlikle tavsiye edilmektedir:

- 65 yaş üstündeki kişilere,
- 16 yaş üstündeki kronik bir hastalığı olan kişilere,
- 16 yaş üstündeki Trisomie 21 hastalığı olan kişilere ve
- hamilelere.

Ayrıca 16 yaş üstündeki herkes 2022 sonbaharında aşı yaptırabilir. Bu tavsiyeler dahil olunan halk kesimine göre farklı derecelerde tavsiye edilmektedir.

Halk kesimi	Tavsiye derecesi
Yüksek risk altındaki kişiler (YRK)	+++ yüksek
Sağlık personeli, YRK'lerin bakıcı kişileri	++ orta
Diğer tüm kişiler 16-64 yaş	(+) düşük

Aynı zamanda, Covid-19 aşısı olmamış tüm diğer kişilere de tavsiye edilir.

Halkın çeşitli kesimleri sonbahar 2022 güçlendirici aşılamasından nasıl yararlanacaklardır?

• Yüksek risk altındaki kişiler

Bu grup hastalığın ağır seyri konusunda en yüksek riski taşımakta ve yine bu grupta daha önceki aşıların koruyucu etkisi daha azalmaktadır. Bu bir sonraki güçlendirici aşı hastalığın ağır seyrinden en az birkaç ay daha korur. Bağışıklık sistemleri (bir hastalık ya da terapi nedeniyle) aşırı derecede zayıflamış olan kişiler ve ikinci güçlendirici aşısı hali hazırda yaptırmış olan 80 yaş üstündeki kişiler, bu şekilde hastalığın ağır seyrine karşı korunmalarını yeniden düzeltebilirler.

• Sağlık personeli, bakıcı kişiler

Bu grupta olup aşılanmış kişiler için hastalığın ağır seyredebileceğine ilişkin risk mevcut korunma sayesinde gayet düşüktür. Bu bir sonraki güçlendirici aşı daha hafif bir hastalık seyrine yol açan enfeksiyonlardan daha az ve kısa süreli bir korunma sağlamaktadır: Virüsün diğer kişilere bulaşması neredeyse engellenememektedir. Güçlendirici aşı, yüksek risk taşıyan kişilerin bakımını sürdürebilmek ve sağlık hizmetlerini teminat altına almak amacıyla enfeksiyon risklerini biraz olsun azaltmak isteyen bu gruptaki tüm kişilere tavsiye edilir.

• 16 ilâ 64 yaş arası tüm kişiler

Bu grupta olup aşılanmış kişiler için hastalığın ağır seyredebileceğine ilişkin risk mevcut korunma sayesinde gayet düşüktür. Bu bir sonraki güçlendirici aşı daha hafif bir hastalık seyrine yol açan enfeksiyonlardan daha az ve kısa süreli bir korunma sağlamaktadır: Virüsün diğer kişilere bulaşması neredeyse engellenememektedir. Güçlendirici aşı, kişisel ve /veya mesleki nedenlerden ötürü enfeksiyon risklerini biraz olsun azaltmak isteyen kişilere tavsiye edilir.

Covid-19 hastalığının ağır seyrine ilişkin risk geçlerde ve çocuklarda çok düşük olduğu için 16 yaş altındaki kişilere sonbahar 2022 güçlendirici aşısı tavsiye edilmemektedir. 5 yaş üstündeki çocukların çoğu ve gençlerin daha önceki bir enfeksiyon ya da aşılama nedeniyle koronavirüse karşı antikorları mevcut.

Güçlendirici aşı ne zaman yapılmalı?

Güçlendirici aşı, 2022 sonbaharında son Covid-19 aşılamasının üzerinden 4 ay geçmesinden itibaren ya da geçirildiği bilinen bir koronavirüs enfeksiyonunun üzerinden 4 ay geçmesinden itibaren yapılabilir.

Bu, ikinci aşısı hali hazırda yaptırmış bulunan yüksek risk taşıyan kişiler için de geçerlidir.

Aktif olmayan aşı maddeleri içeren diğer aşılar (örn. grip aşısı gibi) Covid-19 aşılamasıyla eş zamanlı, daha önce ya da daha sonra yaptırılabilir.

Lütfen şunlara dikkat edin: Yüksek ateşiniz var mı? Kendinizi hasta ve keyifsiz hissediyor musunuz? Bu durumda aşı randevunuzu erteleyin.

Şimdiye kadar Covid-19 aşısı yaptırmamış 16 yaş üstündeki kişiler için geçerli olan nedir?

Bununla ilgili olarak söylenmesi gereken, İsviçre'de aşı yaptırmamış olan kişilerin neredeyse tamamı en az bir defa koronavirüs enfeksiyonu geçirdi. Dolayısıyla bağışıklık sistemleri koronavirüsle tanışmış oldu. Bu nedenle yüksek risk taşıyan kişiler grubuna dahil olmayanlara sadece bir doz tavsiye edilmektedir. Böylelikle, hastalığın ağır seyrine karşı korunma daha iyi bir hale getirilir. Buna alternatif olarak 4 hafta arayla iki doz aşılama da mümkündür.

Yüksek risk altındaki kişiler: ekstra bilgilendirme yazısına bakınız → [Yüksek risk altındaki kişiler için bilgi formu](#).

Hangi aşı maddesi tavsiye edilmektedir?

Sonbahardaki aşılama için, mevcut olduğu kadarıyla, varyantlara uyarlanmış (bivalent) bir mRNA aşı maddesini ya da Novavax'ın proteinli aşı maddesini içeren bir aşıyı tercih etmenizi tavsiye ederiz. Bu durumda aşılamalarınızın daha önce hangi aşı maddeleriyle yapılmış olduğu rol oynamaz. mRNA aşı maddelerinde (Pfizer/BioNTech ya da Moderna) 2022 sonbaharındaki güçlendirici aşılama için hem şimdiye kadarki (monovalent) aşı maddeleri ve hem de varyantlara uyarlanmış (bivalent) aşı maddeleri uygundur. Mevcut veriler, monovalent aşı maddelerinin bundan böyle de Omikron varyantlarına karşı hastaneye yatmak zorunda bırakacak derecede ağır hastalık seyrinden koruduğunu göstermektedir.

Önemli: Hamileler ve çocuk emzirmekte olan kişiler mRNA aşı maddesi (Novavax'ın proteinli aşı maddesi değil) içeren bir aşı yaptırmalıdır.

Bazı aşı maddeleri hangi kişiler için uygun değildir?

Aşağıda belirtilen kişilere

mRNA aşı maddeli Covid-19 aşılmasını tavsiye etmiyoruz:

- Aşı maddelerinin bir bileşenine, örn. Polyethylenglykol (PEG) ya da Tromethamin (TRIS)'e karşı ağır ve onaylanmış bir alerjisi olan kişiler.

Aşağıda belirtilen kişilere

Covid-19 aşılması için Novavax'ın **proteinli aşı maddesini** tavsiye etmiyoruz:

- Aşı maddelerinin bir bileşenine, özellikle de Polysorbat 80, Saponine, Matrix-M'e karşı ağır ve onaylanmış bir alerjisi olan kişiler.

Bu gibi durumlarda bir alerji uzmanına danışınız. Daha fazla bilgiyi FOPH'nin web sitesinde bulabilirsiniz:

www.foph-coronavirus.ch/vaccination

Aşı güvenli mi?

Covid-19'a karşı aşılama güvenlidir. İsviçre'de her aşı maddesi için onay alınması gerekmektedir. Bunun için de güvenilirlik, etki gücü ve kalite konusunda yüksek beklentilerin yerine getirilmesi gerekmektedir. Söz konusu aşının yararlarının risklerinden fazla olması zorunludur. Ancak bundan sonra söz konusu aşı İsviçre'de tavsiye edilir. Uzmanlar daha sonra da aşı maddelerinin güvenilirliklerini ve etki gücünü denetlemeye devam ederler.

Hangi yan etkiler mümkündür?

Her aşıda yan etkiler ortaya çıkabilir. Bunlar genellikle zayıf ya da orta derecede olur ve çabuk geçer.

Şu yan etkiler aşılamalardan sonra sıkça görülür:

- Kolunuzdaki aşı olduğunuz yer ağrır, kızarıyor ya da şişer.
- Yorgunluk
- Baş ağrısı
- Kas ve eklem ağrıları
- Titreme, ateş hissi ya da hafif ateş gibi genel semptomlar
- Bulantı
- Koltuk altında şişen ya da ağrıyan lenf bezleri
- Deride döküntü ve kaşınma

Bu türden reaksiyonlar vücudun hastalığa karşı bir koruma oluşturduğuna işaret eder. Yan etkiler genellikle birkaç gün sonra geçer. Bir hafta geçmesine rağmen hâlâ daha yan etkileriniz var mı? Giderek şiddetleniyorlar mı? Yoksa siz mi endişeleniyorsunuz?

Bu durumda doktorunuzla görüşün.

Çok nadiren şiddetli yan etkiler görülür. Bazı kişilerde direkt aşılamadan sonra şiddetli bir alerjik reaksiyon görülmüştür. Örneğin şiddetli bir şişkinlik, kızarıklık, kaşıntı ya da nefes darlığı.

Nadir bazı durumlarda aşılamadan 14 gün sonra kalp kasında ya da kalp zarında iltihaplanma gözlenmiş olmakla birlikte bu çoğunlukla orta derecede olmuş ve iyi bir şekilde tedavi yapılabilmektedir. Kalp kası iltihabının tipik semptomları göğüs ağrısı, nefes darlığı ve şiddetli kalp çarpıntısıdır ve bu genellikle aşılamadan 2 hafta sonradır.

Bu türden semptomların görülmesi halinde derhal doktorunuza başvurun.

Diğer bilgiler

Masrafı: Size tavsiye edilen Covid-19 aşılması ücretsizdir.

Aşılama imkânları: Bu web sitesi üzerinden ya da kantonunuzun bilgi hattından (www.foph-coronavirus.ch/cantons) bilgi edinebilir ve nerede aşı yaptırabileceğinizi öğrenebilirsiniz.

Covid-19 aşılması hakkında daha fazla bilgiyi FOPH'nin web sitesinden edinebilirsiniz: www.foph-coronavirus.ch/vaccination
Ya da doktorunuza sorun. Ya da eczanenize.

Bağlantılar:

- [How does the COVID-19 vaccination work? | FOPH \(foph-coronavirus.ch\)](#)
- [Frequently Asked Questions \(FAQ\) \(admin.ch\)](#)

